Ч. 114 (13.353). Львів, неділя 7. травня 1933. Pocztowe opłaty uiszczono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вітайте у Львові!

Ви зїхалися, щоби доказати свою вірність і відданість Христові Спасителеві.

Як Митрополит сердечно Вас усіх тут вітаю, тішуся дуже тим зїздом, що всьому світові доказує, як Ви, наша Молодь, привязані до Ісуса Христа, до св. віри наших батьків, до св. католицької віри і до св. Католицької Церкви.

У Львові відновите приречення вірности Христові. Це приречення Ви складали вже у день св. Хрещення через хресних родичів. Це приречення Ви відновляли у кожній св. Сповіди, з приводу Місії, яка в неодному з Ваших сіл відбувалася. Так торжественно, так прилюдно, при стільки свідках Ви цього приречення ще не складали. Нехай та хвилина глибоко запишеться у Вашій памяті! Будьте до смерти вірні цьому приреченню! Прирікаючи вірність Христові, Ви наново приймаєте обовязки супроти Його св. Церкви і прирікаєте свято і вірно, по християнськи виконувати обовязки Ваші супроти Українського Народу.

Ніхто Вас не змушував прибути до Львова на те свято. Ви добровільно і свідомо пішли за запрошеннями Ваших духовних Отців і тих світських щирих католиків, які своїми заходами й трудами причинилися до уладження того великого торжества. Ці запрошення одобрив та повторив і я. Ви їх послухали і торжественно віддаєте Христові Спасителеві поклін богопочитання і щирої вірности.

У сповненні того доброго діла Ви мусіли побороти неодну перешкоду, бо у сповненні добрих християнських діл усе треба поборювати багато великих трудношів. Деякі люди представляли Вам ріжні небезпеки й хотіли у Вас вмовити недовіря до св. Церкви. Вони боялися того, що люди звичайно політикою називають, думали, що політики захотять того релігійного свята вжити для своїх цілей. Вони голосили, що сама св. Католицька Церква має якісь політичні цілі, до яких хоче Вас затягнути. Вони помилялися. Можу Вас усіх запевнити, що св. Католицька Церква на нікого ніколи не накладає обовязку якоїсь політики. Політика змінна, може бути кожної днини інша. Обовязки св. віри і християнсько-католицької моралі незмінні — вічні.

Та католицька мораль дозволяє на всяку політику, непротивну Божим законам, — але ніякої політики ніколи людям не накидує. І ми, Ваші душпастирі у парохіях і я, Ваш зверхній душпастир, ніякої політики ніколи Вам не будемо накидати. Досить з нас, коли будете до смерти вірні Христові, — досить з нас, коли по християнськи, по Божому сповните Ваші обовязки супроти родителів, рідні, супроти Українського Народу.

Нинішній день хай буде для Вас памяткою на ціле життя! Хай буде початком кращого, вищого, більше християнського, більше Божого життя! Хай буде початком нового, — святого життя!

Стоячи над гробом, старець, що ціле життя цілим серцем Вас любив, як батько рідні діти любить, бажаю Вам на цю дорогу обильного Божого Благословення!

БЛАГОДАТЬ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА І ЛЮБОВ БОГА Й ОТЦЯ І ПРИЧАСТЯ СВ. ДУХА НЕХАЙ БУДЕ ЗІ ВСІМИ ВАМИ! АМІНЬ.

† АНДРЕЙ,
МИТРОПОЛИТ.

Національно-релігійна маніфестація.

Львів, 5. травня 1933.

На поклик єрархії української греко-католицької Церкви зїдеться з усіх кутків краю українська молодь взяти участь у великій прилюдній національно-релігійній маніфестації у Львові. Величезна більшість українського громадянства відразу приняла почин українського гр.-кат. епископату надзвичайно прихильно та без застережень до цього приєдналась. Бо в тих часах, коли на сході лютує пропаґанда безбожництва та церковні храми замінені на пропаґандові осередки більшовицького дикунства, в той час, коли скрізь у світі потрясені основи християнської моралі, а на нашому українському краєвому ґрунті щораз болючіше дає себе відчувати довільна інтерпретація понять християнської моралі й етики, — у той час тісніше зіспоєння нації з релігією і Церквою може принести лише найбільш благодатні наслідки. Греко-католицька Церква відіграла вже історичну ролю в українському національному відродженні. Ця роля ще незакінчена. Правда, греко-католицьке духовенство не є вже єдиним репрезентантом українського інтеліґентського стану і провід у центральних орґанізаціях та установах пересунувся до рук світської інтеліґенції. А проте українська духовна інтеліґенція надалі повинна і мусить виконувати завдання моральних опікунів і дорадників та національно-культурних робітників серед рядів „найменшого брата", і ніхто її у виконанні цих завдань заступити не всилі. Тому українське греко-католицьке духовенство є надалі національним активом, якого неґувати не можна і не вільно, і може йти лише мова про покращання того активу — для добра нації і Церкви. Свято української молоді зорґанізоване греко-католицьким духовенством під гаслом „Українська Молодь Христові", є новою світлою позицією у білянсі заслуг того духовенства для загально-громадського життя.

Тим більша це заслуга греко-католицької Церкви, якої ми не можемо утотожнювати з ніякими одиницями, з ніякими поступками одиниць, які є лише смертними людьми та які можуть мати свої великі особисті прикмети й великі заслуги, але можуть теж помилятися. На жаль, переочування цієї ріжниці викликує усе жалюгідні непорозуміння: за вчинки поодиноких духовників обвинувачують ціле духовенство, за поодиноких членів єрархії роблять відповідальними цілу єрархію, за церковних діячів скидають вину на Церкву. Переплутування понять довело й до такого дивогляду, який оце трапився з приводу нинішньої національно-релігійної маніфестації. Частина української молоді, добачуючи у святі „Українська Молодь Христові" „політичну імпрезу опортуністичного табору", не лише відтягнулася від участи у святі, але й активно проти нього виступила, аґітуючи проти нього по селах та розсіваючи для відстрашення від участи у святі найдивніші поголоски. Чи ініціятори того виступу здавали собі справу, що в нинішніх часах, у зовнішніх умовинах нашої дійсности та при всіх істнуючих внутрішньо-громадянських конфліктах не слід створювати ще одного внутрішнього фронту боротьби?! Чи вони освідомлювали собі суть боротьби поміж частиною українського громадянства та Церквою і її єрархією?! Чи вони не передбачували, що у боротьбі проти того свята зупиняться раптом у спільному фронті з польськими ендеками, з комуністами, з москвофілами і всіми тими, яким те свято не до вподоби? Чи вони ні на мить не призадумувалися, що навіть визнавці найбільш принципових доктрин мусять рахуватися з моментом доцільности і що в даному випадку прилюдна дезорієнтація та анархія є єдиними цілями, які може такий легкодушний виступ осягнути?!

На щастя завдяки здоровому національному інстинктові мас ані спантеличені резолюції ані неперебірчива аґітація не зупинили краю від підхоплення гасла, що його кинула церковна єрархія та яке підтримало старше українське громадянство. Всі відповідальні елементи й одиниці не дали збаламутити себе. З усіх усюдів поплили масові заяви охочости взяти участь у національно-релігійній маніфестації і доказати свою вірність Нації і Церкві. Однак рівнобіжно з ходою технично-організаційної акції — почали виринати труднощі з ріжних сторін, труднощі інколи непоборні. Проречисто казали про них комунікати Ділового Комітету свята. Всеж, ми переконані, що свято „Українська Молодь Христові" відбудеться імпонуючо і що воно засвідчить ще раз українську здисциплінованість, зрозуміння для ладу і порядку, та — особливо — вірність рідній українській греко-католицькій Церкві, нерозділько звязаній з інтересами української Нації.

Комунікат.

Якими вулицями йтиме похід?

Після інтервенції у львівського Воєводи й після довших пертрактацій узгіднено в четвер 4. травня 1933. пізно вечором трасу походу. Похід ітиме вулицями Стрийською, Калетською, Коперника, Словацького, Сикстуською, Уейського на площу св. Юра. Ще раз апелюємо до львівської публики, яка приглядатисяме походові, щоби виконувала безапеляційно прикази впорядчиків свята, не толочити травників, не ламати дерев і т. п., бо Комітет мусів на покриття евентуальних шкід зложити відповідне забезпечення. Далі звертаємо увагу, що на випадок чогось непередбаченого або мимовільної паніки публика мусить стояти на своїх місцях, а учасники походу мають іти незадержуючись. Державним орґанам прилюдної безпеки, які щодо порядку свята походу і т. п. стоятимуть у контакті з проводом упорядчиків свята, треба теж без огляду підчинятися.

—o—

Справа зал'зничих знижок і розкладу надзвичайних поїздів.

Уже тепер дістаємо багато листів, телеграм і телефонатів, якими наші представники на місцях передають нам нарікання учасників свята, мовляв, умов знижок не додержано, обіцяно 75 проц., а знижки показалися менші, висота знижок подана надто пізно і т. п. Вияснюємо заздалегідь, що це не вина Комітету. Комітет від двох місяців старався за знижки, висилав

двічі свого представника до міністерства залізниць у Варшаві, безліч разів інтервеніював у львівській Дирекції. Урядовці Дирекції кілька разів змінювали спершу устійнену знижкову норму і коли нарешті Комітет добився, що з Варшави вислано знижки, то хоча лист прийшов до Львова 27. квітня Комітет дістав його у відписі аж 1. травня у полудне. Трудноші, які в звязку з тим спізненням мусів Комітет побороти, стають ясні, коли додати, що розклад приїзду і відїзду поїздів, з яким звязана теж безліч питань, порядку, організації приїзду, нічлігів, проводів на двірець, а навіть відповідної уставки на площі Сокола Батька і порядку походу, дістав від львівської Дирекції у четвер 4. травня в 4-ій год. після обіду, а з станиславівської у пятницю 5. травня в год. 10. вранці. Даний Комітет мусів зложити в Дирекції квоту 25.000 зол. готівкою на забезпечення втрат, які можуть повстати наслідком змін у фреквенції.

Тому кожне відкликання поїзду в останній хвилині не лише дезорганізує намічений порядок уставки, походу, допливу і відпливу маси учасників, але наражає Комітет на матеріяльні втрати. У звязку з тим виринула в останній хвилині теж нова проблема. Люди відмовляються від поїздів, коли їм не дали обіцяної знижки і заповіли приїзд фірами з місцевостей, віддалених нераз сотні кільометрів. Комітет мав зголошених 8.000 людей, що мали приїхати фірами, або прийти пішки (окрім Львова і львівського деканату). Тимчасом цифра та раптово дуже підскочила і створила нову, важку до розвязання проблему: забезпечення порядку і санітарного нагляду на постоях далеко поза Львовом. Поруч цього Комітет дістав щойно 2. травня список 55 громад, в яких заборонено людям приїзд до Львова з огляду на епідемічні недуги в тих селах.

Для орієнтації львівського громадянства подаємо, що похід вестимуть епископи-помічники. На чолі походу будуть теж іти представники і українських установ, а далі і деканати, переплітані відповідними процесіями. Представники установ повинні при вступі на площу Сокола Батька предявити уповажнення від своєї установи. Громадяни Львова будуть поміщені як господарі на кінці площі, тому взиваємо їх не пробувати зближуватися до переду і не робити тим труднощів вдержання конечного порядку.

Наліпки можна дістати по 5 сот. штука.

Відкликання надзвичайних поїздів!

В останній хвилині повідомляє нас Діловий Комітет У. М. Х., що довготревалі переговори з Дирекцією залізниць у Львові розбилися тому, що Дирекція залізниць відкинула остаточно цілу низку найважніших вимог Комітету перед зложенням кавції 25.000 зол. М. ін. Дирекція не схотіла взяти на увагу застереження Комітету, що кавція, яку Комітет мав скласти, може пропасти лише тоді, колиб прогульковці завели з вини Комітету. Дирекція не хотіла приняти застереження, що Комітет має дістати назад свою кавцію, якщо який надзвичайний потяг не вийшов би зі стації через залізничий страйк, або колиб адміністраційні чинники зупинили прогульковців (напр. через епідемію у повіті). Також Дирекція не згодилася на право Комітету відкликати замовлені потяги на 24 годин перед відїздом. З огляду на те Діловий Комітет зрезиґнував з усіх надзвичайних потягів.

В пятницю около 4. год. попол. Діловий Комітет повідомлено з Дирекції Залізниць, що Дирекція Залізниць годиться на умовини, які Діловий Комітет поставив перед зложенням кавції. Діловий Комітет відповів на це, що не вважає вже можливим своє попереднє рішення змінювати, себто резиґнує з надзвичайних поїздів.

Інфляція доляра.

Берлін, дня 3. травня 1933 р.

Американські події набирають з кожним днем великої ваги. Відхід американського уряду від золотої валюти, оголошення інфляції під контролею затрівожили весь світ, а головно ті держави, які донині базують сою валюту на золоті. Чи цей крок американського уряду причиниться до розвязки проблеми світової господарської кризи, можна сумніватись. Правда Рузвельт дістав від американського уряду великі уповноваження у валютовій політиці, проте годі нині передбачити як боронитись він буде перед впливом прилюдної опінії, яка втративши довіря до валюти, жадає інфляції.

Які суттєві причини довели американський уряд до цього інфляційного кроку? З американських комунікатів виходить, що уряд хоче повести таку валютову політику, яка впливала би з потреб національного господарства. І коли досі ціла валютова політика зводилась до того, щоби вдержати вартість гроша, Рузвельт хоче зректись такої політики і хоче сам установляти закони національного господарства, а не бути від нього залежним. Правда, нова орієнтація на валютову політику ще не знайшла загального признання, одначе світова нужда, кріза кредиту та обставини підорвали в цілости довіря до квантитативної теорії, яка берегла абсолютної вартости гроша. Річ не тільки в тому, щоб гріш мав вартість, але теж, щоб цього вартісного гроша було досить і щоб ним можна розпоряджати у національнім господарстві. Тому американський уряд зовсім скептично ставиться до золотої валюти і каже, що ледви чи доля валюти залежатиме в майбутньому від запасу золота.

На цей рішучий крок американського уряду мали вплив ще інші причини.

Інфляційний рух в Америці істнує вже від довшого часу. Звичайно цей рух у часі кризи зростає і треба сильної волі провідника, щоб йому опертись. На цю інфляцію напирали найбільше фармері, які хотіли позбутись своїх довгів та осягнути підвишку цін на свої сільськогосподарські продукти. Банкова кріза і безробіття ще більше зміцнили цей інфляційний рух. Довіря до валюти захиталось, почалась велика паніка на внутрішньому ринку та втеча капіталу. Франція та Голяндія почали стягати свої короткоречинцеві кредити та в спекуляційних цілях повели атаку на закордонних девізових ринках проти доляра. Доляр почав хитатись, а вларі з тим почався новий відплив американського золота до Европи.

Цей останній момент приневолив Рузвельта видати розпорядження про заборону вивозити золото за границю та піти на інфляцію. Вкінці уряд не міг довше відтягнутись від впливів прилюдної опінії та волів зректись штучної підтримки доляра. Рузвельт оголошує інфляцію під контролею та полишає доляр його власній долі нехай, мовляв, він сам шукає собі вартостевої бази. Уряд хотів тим кроком піднести ціни та оживити господарство. Одначе підвишка цін у краю та рівночасне обниження вартости доляра на чужині не змінять ситуації на світовому ринку. Коли скорість підвищення цін буде менша як скорість спадку доляра, то тоді таке положення може поважно захитати світовим господарством та спричинити нову дефляцію. Американське господарство зможе таким робом скріпити свою експортову базу та стати поважним конкуренційним чинником на світовому ринку.

Із зовнішньо-політичних впливів треба відмітити англійську валютову політику, яка у великій мірі загрожувала американському господарству. Як відомо Англія ще в 1931 році відступила від золотої валюти і то недобровільно. Золотий паритет фунта не стояв у пропорційнім відношенні до своєї покупної сили. Великі короткоречинцеві борги та втеча капіталу підорвали довіря вірителів та довели фунт до краху. Одначе англійське господарство не зазнало ніяких поважних потрясень. Навпаки, Англія змогла собі тим кроком створити корисну базу для свого експорту. Хоча фунт упав за кордоном, одначе ціни в Англії залишились незмінені. Це скріпило конкуренційну силу англійського госпо-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1933.

о. МИХАЙЛО ЛАДА.

ЛЬВІВСЬКА АРХИЕПАРХІЯ ТОМУ 100 ЛІТ.

Львівська Архиепархія обнимала тому сто літ не лише свою теперішню область, але й область Станиславівської епархії, яка істнує щойно від 1885 р.

Шематизм з 1832 р. виказує в 9 циркулах (львівськім, стрийськім, станиславівськім, коломийськім, бережанськім, золочівськім, тернопільськім, чортківськім і буковинськім), з яких складалася тодішня львівська Архиепархія, 1.119.590 гр.-католиків. Митрополитом був тоді Михайло Левицький, що як перемиський владика засів на митрополичому престолі в 1818 р.

В капітулі засідали отсі прелати: барон de Neustern, д-р Михайло Гарасевич, архипресвитер, препозит капітули, д-р Маріян Барвінський, архидіякон, генеральний вікарій, о. Гавриїл де Дубовицький, кустос. Місце схолястика було опорожнене. Далі: о. Іван Ліпницький, хартофілякс, декан, тимч. інспектор шкільної округи львівської і парох церкви Успення П. Д. М. Соборні крилошани: д-р Іван Гарасевич, парох церкви св. Юра й екзамінатор з права, о. Іван Честинський, парох церкви св. Пятниць і прокуратор СС. Василіянок, о. Іван Бохенський, канцлер ... архиепархії. Два місця опорожнені.

Усіх деканатів було тоді 73. Матірних церков 1.201, дочерних 680. Священиків 961, у тім 3 професорів університету і 27 емеритів. Висвячено в 1931 р. 35 світських і 4 черців. Укінчених богословів було 13. У віденському конвікті 7. У Львові в семинарії і на екстерні 284.

Шкіл тривіяльних було 14, парохіяльних 610. Монастирів ЧСВВ 8 (з 25 єромонахами, 1 діяконом і 29 світськими). Жіночий монастир 1 (з 2 черницями і 3 новичками). Був теж один капелян сестер та один директор дому поправи для священиків, яким був тоді о. Василь Созанський, почетний крилошанин з перемиської епархії.

В Ґенеральній Семинарії місце ректора не було обсаджене; віцеректорами були: оо. Стефан Теліховський і Кирило Дембицький; спомиником Сава Гарасевич, префектами: оо. Антін Будзиновський (з перем. епарх.), д-р Ілля Лучаковський, Микола Гординський (з перем. еп.), Іван Слимаковський.

Коли приглянутися львівським парохіям, то парохія св. Юра мала душ 1.404, парохія Успенія П. Д. М. 3.526, парохія св. Пятниць 1.657, (Пятниць 1.405, Миколая 252), парохія св. Петра і Павла 670, парохія карного заведення 200, парохія інквізиту 83. Разом у Львові було 7.540 душ.

Епархія складалася в 1832 р., як сказано, з 73 деканатів, але вони з ходом часу змінялися.

Львівський деканат обнимав крім Львова ще такі парохії (в скобках подана скількість гр.-кат. душ): Знесіння 330 + 170 Клепарів, отже тут більше, як нині!) Малехів (632), Збоїска (412), Грибовичі Великі (1.185), Зашків (822), Ясниська (1.055), Запитів (615), Яричів (1.354), Пикуловичі (1.034), Сороки (1.126), Винники (910), Підберізці (780), Миклашів (785), Гермачів (458), Жиравка (1.039). Голоско Вел. (323). Чернушовичі (781), Чижиків (427), Гаї (632), Зарудці (468), Гряда (579), Підбірці (545), Сухоріче (302), Дмитровичі (500), Черепин (435), Сихів (212), Лисиничі (409). В цілому деканаті було 26.329 греко-католиків.

Часи ті були незвичайно важкі. Треба було сильно обстоювати права церкви і народу перед зазіханням сусідів. І треба ствердити з вдоволенням, що Провидіння дало нам на ті часи достойних владик і в особі митрополита Михайла Левицького і в особі перемиського владики Івана Снігурського, що, маючи за дорадників у своїх капітулах високоосвічених людей і горячих патріотів, зуміли не лиш відбивати сусідські наступи, але й вибороти своїй церкві рівноправні права з церквою латинською і її клиром. Згадаймо лиш імена таких крилошан, як д-ра Михайла Гарасевича (1763—1836), автора цінних „Annales Ecclesiae Ruthenae“, Івана Ліпницького, що набув для Зарваниці Цвітову і полишив багато богослужебних леґатів для катедри, а в Перемишлі крилошанина д-ра Івана Лаврівського (1773—1846), що достойно репрезентував духовенство і був одним з головних піонірів нашого відродження

дарства та поважно загрожувало американському господарству. Рузвельт рішився піти на валютову боротьбу з Англією, бо бачив, що вона не схилялась мирним шляхом перевести стабілізацію фунта. Мекдональд, виїзджаючи до Вашинґтону, хотів виєднати деякі полекші для военних довгів в заміну за стабілізацію фунта. Крок Рузвельта приневолив його зректись цих плянів та погодитись на рівночасну стабілізацію фунта та доляра. Тимсамим Рузвельт вирвав Мекдональдові з рук ініціятиву та поставив розвязку проблеми военних довгів в залежности від конференції розброєнь та світової господарської конференції. До згоди в справі стабілізації доляра та фунта не дійшло, але Мекдональд та Рузвельт офіційно зобовязались не вживати ніяких заходів для дальшої знижки своїх валют на закордонних ринках.

Із найновіших американських звісток виходило би, що уряд має намір дальше поширити кредитову експанзію при помочі друкування нових грошей. Цей факт і зрівнання паперового доляра з золотим потягнуло за собою нову знижку доляра на заграничних ринках. Мабуть ці офіційні заяви не будуть мати практичного значіння. Хоча американський уряд заявив, що бажає в скорому часі перевести стабілізацію доляра, одначе вона мала би відбутись упарі зі стабілізацією всіх валют та на зовсім нових основах.

Інж. Д. Волошак.

Японські военні операції.

На основі інформацій манджурського міністерства війни манджурські відділи здобули й заняли місто Дольонор, в центральній Монголії, що є стратеґічним ключем до опанування цілої країни. Рівночасно японська армія посувається швидко в глибину Монголії. Китайські військові кола побоюються, що японські війська можуть окружити Пекін і заатакувати його від північного заходу. Наслідком райду японської кавалєрії залізнича комунікація Китаю з Радянщиною крізь Монголію перервана.

Як повідомляє „Юнайтед Прес“, японський ґенеральний консуль в Шангаю заявив, що японські війська займуть небаром Пекін і Тієнтсін, оскільки китайські війська не занехають атаків на позиції, заняті японською армією.

Страйк американських фармерів.

НЮ ЙОРК. 5. V. ПАТ. Повідомляють з Десмінес, в стейті Йова, що народній союз фармерів рішив припинити з днем 13. травня п. р. продажу всяких хліборобських продуктів, щоби піднести ціни. Отже це страйк фармерів.

Мекдональд їде до Женеви.

ЛЬОНДОН, 5. V. ПАТ. „Дейлі Геральд“ повідомляє, що Мекдональд вибереться до двох тижнів до Женеви, де стрінеться з французьким премієром Даладіє. Візита в Женеві має на меті посунути вперед праці розброєвої конференції й запевнити її успіх перед відкриттям світової економічної конференції в Льондоні.

Безплатні практиканти в народніх школах.

(Під увагу кандидатам до учительського звання.)

Варшавське міністерство освіти вводить з початком нового шкільного року безплатних практикантів у народніх школах. Практика має запевнити, як кажеться, кандидатам до учительського звання поглиблення практичного знання. Вона повинна тревати не довше як рік, у вимкових випадках можна її продовжити до двох літ. Практика може бути визначена лише у більшеклясових школах у місцевостях, догідних для кандидата з огляду на можливости удержання (батьки, рідня, тощо). Практиканти не набувають через свою практику особливших прав до учительської посади, всеж таки розпорядок забезпечує їм по успішній цілорічній безплатній праці першенство в одержанні платної посади етатової або контрактової.

Успішний рік практики вчисляють також до часу учительської праці, потрібної до допущення до практичного іспиту на учителя народніх шкіл.

Подання про дозвіл на практику треба вносити до Шкільної Кураторії і долучити документи, як до подання про посаду. Слід означити місцевість і школу, в якій петент хоче практикувати.

Розпорядок поміщений в міністерськім Урядовім Деннику з дня 29. березня ц. р. (ч. 2.). (к)

Вистава славянських часописів у Празі.

Вистава сучасних ілюстрованих славянських часописів у Празі відкрита 22. квітня ц. р. в помешканні Центральної Міської Бібліотеки. Виставу організували: „Т-во Славянських Жінок“ („Єднота Славянских Жен“), при співучасти Славянського Інституту, Славянських Архівів М. З. С. (Білоруський Закорд. Історичний Архів, Український Історичний Кабінет, Російський Закорд. Історичний Архів) та Центральної Бібліотеки м. Праги.

Український відділ на виставі організував Український Історичний Кабінет із тих ілюстрованих українських часописів з 1930—1933 рр., які редакції до Кабінету надсилають. Виставлено там 70 назв українських ілюстрованих часописів (під такими відділами: література й мистецтво, культурно-освітні, політичні, військово-історичні, технічно господарсько-кооперативні, для дітей та молоді і окремо часописи із Радянської України).

Вистава протягнеться у Празі до 7. V. ц. р., після чого буде перенесена до інших міст ЧСР (в першу чергу до м. Брна) та до інших славянських країн.

В інтересах української справи, бажано, щоби в тій пересувній виставі, яку оглянуть десятки тисяч чужинців, українські ілюстровані часописи були якнайповніше заступлені. Український Історичний Кабінет не може випозичити виставлених на виставі українських ілюстрованих часописів на необмежений речинець поза Прагу, а то тому, що зібрані в Кабінеті часопи-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. ТРАВНЯ 1933.

ПЕТРО МЕГИК.

Українські мистці на виставі радянського мистецтва у Варшаві.

Як уже була згадка на сторінках „Діла“ (з дня 24. III. 1933), 4. березня відкрили у Варшаві віддавна заповіджену в пресі і неофіціяльно ще раніше серед каварняних балачок, виставу мистецтва СРСР. Було на ній українських мистців аж... трьох. Вистава мала тревати до 1. IV. На тиждень перед проєктованим днем закриття вистави, добру частину праць московських мистців забирають з вистави і розвішують праці українських мистців, які чомусь привезли аж по 3-ох тижнях від дня відкриття вистави.

Злобні у Варшаві казали, що це тому, бо рівень попередньої вистави був ганебно низький, а українці відразу піднесли цей рівень. Як там було в Москві з проклятими „хахлами“ невідомо, але факт незаперечений, що з хвилиною, коли спровадили понад сто праць українських мистців, мистецький рівень вистави піднісся дуже значно. Це загально справдила критика всіх паперників.

Окремі особи з мистецьких кол неодноразово звертались з питанням, чому цих праць не показали відразу. Відповіді не можна було дати жадної, хіба таку, що це один із багатьох прикладів „геніяльного“ порядку другої пятилітки, яка же все переганяє... але не орґанізує. Прикре і радісне тут те, що від віків українці підносять рівень московської культури, або як кажуть більшовики: ...„большінство (мистців XVIII. в.) проісходівших із Юга Росії—України“... (див. „Русскіє портретісти XVIII. века — А. Сідоров, Госіздат — 1923, Москва).

Та це тільки так, між іншим. Перейдім до огляду праць українських мистців. Видали новий каталоґ, з тою самою передмовою, що і попередній. У кожнім відділі катальоґу перед нашими мистцями поклали одно слово — Україна. Було теж трохи українських репродукцій. Цікава річ, що побіч кожного прізвища українського мистця була дата народження, коли і що скінчив! Коло московських мистців цього не бачимо. Хіба це „тонкій намьок на толстия обстоятельства“, — ось, мовляв, гляньте: все це заслуга наша. Хоч поправді це покоління більшовики не виховали. Всіх мистців з України 30 осіб і щось 113 праць — з цього більшість припадає на ґрафіку.

Загально праці українських мистців відріжняються більшою технічною культурою, малярським трактуванням теми, глибшою обдуманістю композиції й спокоєм. Нема в них отого московського „розпоясания“, яке переборщує особливо в деструкції. Сліду нема московської „безалаберщини“, отого духового нігілізму, самоплюгування. Більшість праць українських мистців, хоч і створена в тих самих „адміністраційних“ умовинах, але нема в них того розпуслого лявунства перед теоріями і ґрамофонами, накрученими різними товаришами. Всеж є тут внутрішній пошанівок до своєї культури, до своєї минувшини. У багатьох працях темперових і графічних відчуваємо великі традиції, Києва, ікони; видно пошану до технічного надбання минулих століть української культури. Мистці не плюють у власну миску й відкинули московське „наплевательное отношеніе“ до минулого.

Дуже цікаву темперу дав Кричевський Хведір (частина великої праці). Картина виконана з великою мистецькою культурою, майже клясичним спокоєм у композиції; відчуваємо внутрішню гармонію мистецької душі й свідомість свого завдання. Ця темпера збирала перед собою багато людей, мала й своїх противників, особливо тих, які не терплять ритму і композиції. Другою великою працею, цікавою композиційно, була олійна картина Івана Падалки „Город Совхозу“. Ціла композиція розвязана якби на темперову техніку; видно опанування й пошану форми. Цікавою працею була темперова картина Азовського М. „Пастух свиней“ нешабльоново трактована фіґура хлопця; його вбрання, зморшки одежі, ритм — все свідчить про добру школу Бойчука.

Дуже слабою працею була картина Саділенка Юрія — молодого мистця; видно в нїй бажання приподобатись „власть імущим“. Театральне оперування побільшене пропорціями, щоби викликати ефект сили дає радше враження якогось духового хамства. Відбивала від усіх праць картина Самокиша М. „Тачанка“, духом була чужа цілій виставі, особливо своїм краківським кольоритом. Олійні портрети Петрицького Анатоля — це енерґійні праці, а доброю західно-европейською культурою у формістичних змаганнях. Усі тои праці — це великі портрети Скрипника,

ся необхідні для бібліографічного опрацювання та наукових студій.

Отже конче необхідно, щоби редакції українських ілюстрованих часописів **негайно надіслали до Праги** для згаданої цілі по **кілька чисел краще ілюстрованих часописів з 1930—1933 рр.** По змозі надіслати й дублети, маючи на увазі, що на виставі крім виложених часописів у вітринах для загального огляду цілої продукції, ще викладається дублети часописів окремо на столах, щоби публика могла переглянути ілюстрації.

Часописи треба надсилати на адресу: Ukrajinsky Historicky Kabinet, Praha IV. Loretanske nam. 109. з заміткою „pro vystavu".

——o——

Покращання ситуації в промислі.

ВАШИНГТОН, 5. V. ПАТ. Президент Рузвельт виголосив на засіданні торговельної палати промову, в якій зазначив, що в останньому тижні слідна деяка поправа ситуації в промислі і торговлі, одначе та поправа не потягнула за собою піднесення робітничих плат. У звязку з тим президент звернувся з закликом до промислових і торговельних кол, щоби не тільки не обнижували плат, але навпаки, старалися їх підвищити. Опісля Рузвельт прирік співпрацю уряду, щоби недопустити до надпродукції товарів і введення занадто низьких цін.

——o——

Фронт замісць партії.

Управа німецько-національної партії рішила домагатися повного рівноуправнення своїх членів з представниками інших національних угрупувань, привернення нормальних і правних відносин у державі та забезпечення господарського життя перед індивідуальними експериментами або самоволею. Гутенберґівська партія буде виступати на будуче під зміненою назвою „німецько-національний фронт".

——o——

Арештування австрійських комуністів.

ВІДЕНЬ, 5. V. ПАТ. Урядовий комунікат повідомляє, що з наказу канцлера Дольфуса переведено в цілій Австрії ревізії серед членів комуністичної партії. Сконфісковано багато друків і зброї. Арештовано 80 комуністичних провідників. Комуністичну „Арбайтервер" розвязано.

——o——

Гітлер не хоче докторату.

Канцлер Гітлер вислав до сенату політехніки у Штутґарті письмо, в якому зрікався признаного йому титулу почесного доктора. Він зазначив, що рішучо резиґнує з надання йому такого титулу.

Гичини й актора Гірняка. Портрет Скрипника своєю гостро зазначеною формою і фактурою викликає враження бляхи. Крім цих мистців бачимо ще цікаві праці: Павленко Оксани, Проскурякової Ол. й інших.

Дуже добре представлена була графіка. Праці Касіяна, (переважно праські), Кравченка, Налепинської-Бойчук, Падалки, Сахновської й Седляра вибивались на перший плян своєю високою технічною культурою, композиційним смаком і мірою у підході до кожної теми. Праці Касіяна і Налепинської-Бойчук свідчать про високу европейську школу дереворитників. Сахновська дуже багата у своїх працях, здебільша книжкових ілюстраціях — лише букви неопановані і зроблені без конструкційного змислу. Дуже неприємні написи на працях, московські або неграмотні: „Лесная песнь", „Жинка народниця" тощо. У всякому разі, видно серед українських графістів змагання за максімум культури. З праць, де підкреслювали би автори своє вірнопідданство, як каже Крилов: „І я єво лягнул" — це невелика графіка Бланка і Фрадкіна під назвою „Петлюровци". Але прізвища авторів ясно оправдують цю тенденцію. Ілюстрації Седляра до „Кобзаря" Шевченка дуже цікаві, спокійні й міцні в композиції, здорові своїм сильним і простим кольоритом.

Кожний виходив із відділу українських праць із сильним враженням. Виставу продовжили ще на тиждень після передбаченого речинця.

——o——

Після німецько-польських розмов.

Голоси німецької преси.

БЕРЛІН, 5. V. ПАТ. Ціла німецька преса містить комунікат про розмову німецького посла у Варшаві Мольтке з польським міністром закордонних справ Беком, підкреслюючи згідність поглядів, висловлених канцлером Гітлером і міністром Беком.

„Дойтше Альґ. Цтґ." підкреслює, що заяви Гітлера і Бека мають глибше значіння, що виходить поза рямці дипльоматичних чемностей, і зазначує, що тепер від Польщі залежить, чи відношення до Німеччини відповідатиме врочистим приреченням, висловленим обома державними мужами.

„Льокаль Анцайґер" пише, що потверджено змогу спокійної виміни поглядів на справи, що торкаються Польщі та Німеччини. Світ мусить признати, що Німеччина зробила перший крок для запевнення собі миру. Польща зі свого боку мусить дати докази, що можливий стан миру між нею і Німеччиною.

Голоси англійської преси.

ЛЬОНДОН, 5. V. ПАТ. „Таймс" дає своїм інформаціям такі наголовки: „Краща атмосфера між Польщею і Німеччиною", після чого берлінський кореспондент тієї ґазети зазначує, що оголошення рівнозвучних комунікатів уважають і польські і німецькі політичні кола ознакою виразної поправи польсько-німецьких взаємин.

„Морнінґпост" дає такі наголовки: „Гітлер споглядає на схід", „Знаменні посунення у спорі з Польщею", „Виглядн порозуміння", „Німецька торговля під враженням бойкоту". Часопис приносить депеші свого паризького кореспондента, який підкреслює, що в Парижі привязують велике значення до відбутих польсько-німецьких розмов. Факт, що стріча з польським послом відбулася на бажання Гітлера, уважають доказом, що Німеччина хоче порозуміння з Польщею. Здогадуються навіть, що стріча може бути початком дефінітивної політики зближення, а в теперішньому моменті такі переговори більше потрібні Німеччині ніж Польщі.

——o——

Девалюація доляра і світові ціни.

Німецький фаховий голос.

Німецький інститут для дослідів конюнктури видав такий бюлетин у справі девалюації доляра та її впливу на світові ціни:

Від часу, коли відлучено доляр від паритету золота, тільки в деяких державах є ще вільна золота валюта, а саме у Франції, Бельґії, Голяндії, Швайцарії та Польщі. Зате в 63 державах є валюти здевалюовані на 68 прц., а валюти 17 прц. держав держаться тільки завдяки менше або більше гострій девізовій господарці поблизу паритету. А тільки 20 прц. світової торговлі припадає на держави з вільною золотою валютою.

Як довго це потреває, годі покищо передбачити. Одначе треба рахуватися з тим, що господарка без золотої валюти опанує львину частину світової торговлі. Належать до неї найважніші сирівцеві території світа. А що на тих територіях не зважається вже на формальне покриття зо-

лотом грошевого обігу, то білетні банки тих держав можуть управляти кредитову політику, яка усуне інфляційні зусилля останніх років.

„Демонетизація" золота не є покищо предметом дискусії. Зате безпосереднє значіння має принцип, який вплив може мати американський валютовий експеримент на ціни світового ринку. Отже плянована американським урядом кредитова експанзія має потягнути за собою звишку цін. І справді на американських товарових біржах нотування з причини спекуляційних закупів пішли вгору. Одначе ціни і зарібки обчислюють в долярах. Отже коли звишка цін у Злучених Державах розвинеться швидше, ніж спадок доляра, то без сумніву на цілому світі товарові ціни пішли би вгору.

Покищо годі передбачити, чи такий розвиток буде справді. Одно тільки певне: не вільно американських подій порівнувати з тими, які були в осені 1931 р. після девалюації фунта. Бо одночасно з девалюацією валюти Англія управляла у себе дефляцію. Ще сьогодні обіг англійських банкнотів не є більший, ніж у серпні 1931 р., то значить, в останньому місяці перед залеханням стандарту золота. Тому й ціни в Англії йшли менше вгору, ніж виносила девалюація фунта і тому власне Англія осягнула експортову премію, яка давала світові ціни.

Еміґраційні справи.

Кольонізація в Еспіріто Санто.

Знову відновлено кольонізаційний рух до Еспіріто Санто у Бразилії. Провінціональні бюра Еміґраційного Синдикату реєструють родини які мають намір виїхати на кольонію.

Зазначуємо, що завдаток на 25-гектаровий приділ землі є зменшений і виносить тепер 500 зол. Крім того родина поселенців мусить мати 350 зол. на прожиток у перших місяцях. Незалежно від цього ціна корабельних карт до Еспіріто Санто обнижена і коштує 667.50 зол. від особи понад 10 років. Діти від 5—10 років платять половину карти, а від 1—5 рік четвертину карти.

Найближчий транспорт поїде в першій половині липня.

Корабельні карти до Куби й Мексику подорожіли.

Особи, що їдуть корабельним Т-вом French-Line до Куби платять за карту 819 зол., діти від 2—8 років платять половину, діти від 3—8 років четвертину, діти від 1—3 р. їдуть даром. — Дорога до Мексику тимсамим корабельним товариством для осіб повище 12 років коштує 837 зол., діти від 8—12 років платять половину, а від 3—8 р. четвертину карти, а до 3 років їдуть безплатно. Еміґранти користають теж з безплатного перевозу багажу у висоті 100 кг. від цілої корабельної карти.

Особи, що їдуть до Куби й Мексику через Тво Royal Mail Line, кораблями Pacific Line, платять за переїзд до Куби таксамо як у Т-ві French-Line. А ті, що їдуть до Мексику платять окремо за перевіз до Гавани, а з Гавани до Vera Cruz (Мексик) причому можуть безплатно перевезти лиш 50 кг. багажу.

Хто хоче їхати до Арґентини.

Арґентинську візу можуть дістати: 1) власники поіменних афідавітів, виставлених в Арґентині; 2) власники поіменних контрактів праці, виставлених в Арґентині і засвідчених Іміґраційною Дирекцією в Буенос Айрес; 3) реемігранти, що мають „buena conducta" і „cedula de idendidad; 4) родини, що їдуть на поселення до Кордоби.

Вказане є, щоби документи провірити, з чим треба звернутись до Еміґраційного Дому, Львів, вул. Вишневецьких 4.

ГАНДІ ВИЙДЕ НА ВОЛЮ.

СІМЛЯ, 5. V. ПАТ. Здається, що Гандія випустять із вязниці в 3-ому дні голодівки і він вийде до Агмедабаду. Там житиме в домі провідника паріїв.

ПРО ЩО ГОВОРИВ ГІТЛЕР З ПОЛЬСЬКИМ ПОСЛОМ?

ВІДЕНЬ, 5. V. ПАТ. „Н. Вр. Тґт." повідомляє з Берліна, що предметом розмов Гітлера з польським послом були побоювання Польщі з приводу прикордонних подій. Посол Висоцький сказав, що поява військових нац.-соц. формацій над німецько-польським кордоном створила драживу ситуацію. Тому польський уряд уважав конечним почати балачки на тему польсько-німецьких взаємин. З німецького боку відповіли, що на прикордонній польсько-німецькій теріторії сконцентровано війська як по польському так і по німецькому боці та з обох сторін треба сподіватися заряджень задля зміни теперішніх відносин на прикордонних теренах. Канцлер Німеччини підкреслив у звязку з цим, що Німеччина бажає мира та не хоче вживати воєнних засобів.

НАСЕЛЕННЯ АВСТРІЇ РІШИТЬ ПРО СВОЮ ДОЛЮ.

Австрія не війде до М. Антанти.

ВІДЕНЬ, 5. V. ПАТ. Віцеканцлер Вінклер на засіданні селянського союзу сказав, що Австрія не бажає входити в комбінації з Малою Антантою. Також лянсований трикутник: Італія-Австрія-Мадярщина, що міг би довести до митної унії та реставрації Габсбурґів, не лежить у плянах австрійської політики. Німецький проект „аншлюсу" не має виглядів на успіх. Австрія не може входити в такі комбінації а основується лише на праві самовизначення. Населення Австрії само рішить про свою долю.

—o—

РОЗМОВА ҐІТЛЕРА З АНҐЛ. ЖУРНАЛІСТОМ.

ЛЬОНДОН, 5. V. ПАТ. „Дейли Телеґраф" помістив розмову Гітлера з анґлійським журналістом д-ром Джовом Фрейзером. Година розмови з Гітлером — каже журналіст — була годиною проведеною в буревію. Гітлер запротестував проти підозрінь про мілітаризацію Німеччини. Ніхто, хто перейшов останню війну, не бажає в Німеччині повторення того досвіду. Військова дисципліна врятувала молоде нім. покоління від ґанґрени, яка його точила від 14 літ. Військова дисципліна має скріпити хоробрість і любов рідного краю. Версайський трактат це джерело всього нещастя. Він накинув Німеччині моральну деґрадацію. Хочемо звільнитися від того трактату, та не великою армією, а рівноправністю. Волію редукцію військ антанти, ніж збільшення німецького війська. Сподіємося, що здобудемо мирно зміну мирових трактатів. Згадуючи про німецьку експанзію на морі, сказав Гітлер, що Німеччина не хоче конкурувати з Анґлією. Наша доля не звязана з далекими берегами та домініями, а з нашими кордонами на сході. — В тій заяві є виразний натяк на т. зв. поморський коридор, який на думку всіх німців повинен перестати істнувати.

—o—

НОВИНКИ

— **АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА" ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ІІ БЮРА ВІД МІСЯЦЯ ТРАВНЯ Ц. Р. ВІДЧИНЕНІ ВІД ГОД. 9. РАНО ДО ГОД. 6. ВЕЧ.**

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в своїм дентистичнім заведенні при вул. Сикстуській 17. від год. 9—1. і 3—6. Студенти і урядовці користають зі знижки.** 1878 1-3

— **Хорим на увагу.** Хворі на затяжний ревматизм, ісхіяс, ґіхт, нирки, міхур, нервові, шкірні та жіночі недуги повинні памятати, що весняний сезон найдешевший і починається **у Черчі вже 15-го травня.** Проспекти з докладнішими поясненнями висилає на бажання: Управа Живця — Черче п. Рогатин. 1879

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущина 5, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 1817 5-50

— **Конфіската „Діла".** Учорашне (113) число „Діла" підпало конфіскаті за третину передової статті „Вибір президента". З технічних причин видання цього числа після конфіскати не появилося (повідомлення про конфіскату прийшло дуже пізно), тому Адміністрація просить цього числа не реклямувати.

— **Приїзжі з провінції** повинні використати свій короткий побут у Львові якнайкраще і тому повинні в першій мірі не забути оглянути прегарної ювилейної вистави образів і килимів О. Кульчицької в музею Наук. Тов. ім. Шевченка. Вистава кінчиться цими днями.

— **Збірка на вакаційні півоселі.** Організаційний Комітет при Товаристві Українська Захорон-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Добре, що тяжко.

Не добре, коли нам щонебудь легко дістається. Пригадую собі нашу самостійність Кожний сказав: „Ясна справа! Самозрозуміло!" — і ...зівнув.

Як скінчилося — не треба й говорити. А чому? — бо ж легко ми доскочили до цього!

Тому так тішить мене, коли чую про „У. М. Х." — ріжні, навіть дивовижні річи

Що не зачіпи — як з каменя

За травники — відшкодування, за трамваї зворот, за поїзди — кавція, за сміття — заплата.

„Курєр Львовскі": руска нахабність, „Русскій Ґолос": український націоналізм, „Наш Клич": галицька угодовщина.

Кожний іншу пісню, але з одним рефреном: „Не потрібно свята УМХа, бо воно пошкодить нам".

Я спершу гнівався. Що буде, як усе так зле складається? Хіба взяти і відкликати, а замісць походу, подзвонити на дзвіницях світа про всі колоди, камінці і терня.

Але потім глип до історії і вже добрий настрій і вже переконання: робити!

Чим більше перешкод і труднощів — тим краще випаде свято, тим воно буде миліше для учасників і тим довше лишиться в памяті покоління.

Не хочу зачіпати погоди, бо маю нещасливу руку, коли беру барометер. Але як буде така, як цього тижня, то блакитне небо і золоте сонце вже самі будуть найкращим і найбільшим національним прапором на святі. Розвинеться він над головами тисячок людей, що побороли все і таки приїхали чи прийшли до столичного города на свято Оборонця Правди.

Почуття переборених труднощів, переведеної волі — дасть ясний настрій тисячкам, а вони передадуть його міліонам.

Так, як гомін дзвонів св. Юра подасть у тім дні один спільний тон усім дзвонам, де ще стоїть, або вже стоїть українська дзвіниця.

Галактіон Чіпка.

Мосціцького знову виберуть президентом.

ВАРШАВА, 5. V. ПАТ. На засіданні парляментарної ґрупи ББ. під проводом Славека ухвалили представити для пленуму парляментарного клюбу ББ внесення в справі нового вибору проф. Мосціцького президентом Польщі.

—o—

ДОЛЯР.

У пятницю пополудні на львівській неофіціяльній біржі курс доляра виносив 7.35. Офіціяльно нотували золотий доляр по 9.45, 9.50.

З Варшави повідомляють, що доляр буде осцилювати біля курсу 7.50 аж до 21. червня.

ка у Львові одержав від городського староства дозвіл на переведення збірки в днях 6. і 7. травня при церкві св. Юра і площі Сокола-Батька. Прохаємо громадянство причинитися дрібними жертвами до збірки для убогої дітвори передшкільного віку, що в часі літніх вакацій знайде на півоселях належну опіку, приміщення і харч. Нехай дітвора наша, що живе в тяжких обставинах, гуртується в півоселях, де під проводом учительки-виховниці переведе час гарно і корисно, а батьки будуть відтяжені від тяжких обовязків.

— **Голодним і спрагненим під увагу!!!** Відомі першорядні кімнати до снідань Й. Новака при пл. Галицькій 3 і при вул. Казимирівській, ріг Браерівської поручаються П. Т. Публиці місцевій і приїзжим. В кожній порі дня видають гарячі перекуски ріжного роду, знамените пиво і напитки, все смачне, здорове й дешеве. — Окремо відділи продажі вудженин при обох льокалях.

— **Концерти п. І. Синенької-Іваницької.** Відома вже нашій і чужій публиці оперова співачка п. Іванна Синенька-Іваницька, відбувши студії у Мілянo та після успішних концертів у Чернівцях завитала й до Галичини на низку гостинних виступів. Деякі наші міста мали вже нагоду почути цей незвичайний сопран. Тепер п. Синенька-Іваницька відвідає більше міст, на що звертаємо увагу нашої публики. Перший концерт відбудеться в неділю 7. ц. м. в Коломиї. Концерти уладжує концертове бюро дир. Панаса Карабіневича. В програму концертів входять оперові арії, твори наших і чужих композиторів і народні пісні.

— **Хто буде на Святі Молоді?** Зустрічаємося в суботу й неділю на обідах і вечором в КАВАРНІ „УНІОН", Львів, Костюшка 1. 1. п. Приходіть — Ваші знакомі напевно там будуть!

— **З нашого промислу.** Довідуємося, що **кооп. фабрика „Будучність" у Тернополі** побільшила
свою продукцію виробів **паперців, туток повно-**
ватокк „КАЛИНА", та приступила цього року
до будови власного фабричного будинку з най-
модернішим технічним уладженням. Що вироби
дійсно першої якости доказ, що здобули собі
попит своїх і чужих в найдальших закутинах
краю. Нині вже мало таких одиниць серед на-
ших курців, які не питали би за цим товаром.

— **Нич не був поліційним конфідентом.** У звя-
зку з поголоскою, нібито ранений поліційним а-
спірантом Цесельчуком студент Степан Нич був
поліційним конфідентом, „Газета Поранна" до-
відується, що аспірант Цесельчук до події, яка
розігралася за Янівською рогачкою, зовсім йо-
го не знав. Стан Нича дальше поважний, тому
він мусить перебувати довший час у шпиталі і
це вратує його перед наглим судом.

— **Добрий забіяка.** На вулицях Дрогобича появився скажений пес, що покусав кілька осіб і одного кота. За псом пустився в погоню молодий кольпортер газет і ударом патика по голові убив його. Убив теж покусаного пса. Покусані особи піддалися охоронному щепленню.

— **Таємний напад на вчительку.** До шкільного будинку в Солукові пов. Долина добувся в полудне якийсь незнаний в селі чоловік і напав у клясі на вчительку Ядвиґу Сурдалевич, яку вдарив по голові якимсь твердим предметом. Коли ж приголомшена вчителька впала, бандит розігрів підкову і припік її груди. Опісля вирвав їй з кишені 50 зол. і вдаривши її ще раз в голову, втік. За бандитом шукає поліція.

— **Видавництво „Світ Дитини"** повідомляє цією дорогою всіх заінтересованих, що з причини довготревалої реконвалесценції по тяжкій операції редактора Михайла Таранька травневе число ґазетки „Світ Дитини" (ч. 10) появиться щойно в слідуючому тижні. Повідомляючи про це Видавництво просить всіх читачів і передплатників вибачення за це спізнення.

—o—

Із судової салі.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Дня 27. квітня перед окружним суддею Стошеком у Чорткові станула 30-літня селянка з Білого Потока, Марія Пілкович, обвинувачена у зневазі польської держави і знищення польських паперових хоругов. Критична подія виглядала так:

Досвіта в день Йордану ц. р. виставили українці в Білім Потоці, в місці призначенім на Водосвяття, деревляний хрест, прикрашений вінком смереки і жовто-блакитними паперовими хоруговками. Перед самим Водосвяттям 15-літній Теодор Мальований, що на розправі заявив, що є греко-католицького обряду, але хоче бути поляком, причіпив до хреста теж паперову біло-червону хоруговку, а тоді зібрані під хрестом діти почали викрикувати „Польща най жиє, Руска най гниє". Щоби не допустити до якоїсь авантури, або провокації підчас самого свячення води, обвинувачена зняла з хреста самовільно дочеплену згаданим недолітком польську хоруговку, а вертаючи з нею додому, мала на провокуючі крики дітваків висловитися образливо про польську державу. На розправі обвинувачена призналася, що зняла польську хоруговку, а заперечила образливі слова. Суддя Стошек, опираючися на зізнаннях двох 15-літніх хлопців, признав обвинувачену винною провини з арт. 152. і 153 к. з. і засудив її на кару безоглядного арешту на 1 рік. Проти цього присуду зголосив оборонець д-р Електорович апеляцію, щодо вини і кари.

—o—

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 11. квітня ц. р. помер парох Буцик-Лежанівки, пов. Скалат, **о. Корнило Слюзар** в 70. році життя. Покійний перейшов дуже багато в часі военного лихоліття і не зважаючи на сильно підірване здоровля, сповняв совісно до кінця свого життя душпастирські обовязки. Нагородою за те був великий збір громадян обох сіл, які, не зважаючи на лиху погоду, відпровадили тлінні останки Покійного при співучасти численного духовенства на місце вічного спочинку до його родинного гробівця в Буцниках. В. Й. П.!

Ярослав Бурачинський, бувший урядовець міністерства внутрішніх справ помер у Відні по довгих і тяжких терпіннях в суботу 29. квітня ц. р. в 71. році життя. Похорони Дорогого Покійника відбулися у Відні в четвер 4. травня В. Й. П.! 1877

Дописи.

КАЛУШ.

Гостина театру Стадника. В часі Великодних Свят був у Калуші театр О. Стадника, який дав у місті й околиці декілька ревій та відіграв драму „Поцілунок перед зеркалом“. Назагал рівень цих ревій досить низький, зокрема разили несмачні жарти Яр. Стадника; зате постановка і гра артистів у „Поцілунку перед зеркалом“ не лишала багацько до бажання. Незвичайно прикро писати про один сумний обив у житті цього театру, а саме про вічні дисонанси і непорозуміння між дружиною театру, при чому буває і таке, що такі непорозуміння виладовуються навіть на очах згіршеної публики. Здається, не треба тут додавати, що того роду випадки не виходять на добро театрові, якому надве фірму заслужена в ділянці української сцени людина, а з тим також імені українського театру взагалі.

Будова Районової Молочарні в Калуші. З кінцем квітня ц. р. приступила Районова Молочарня в Калуші до будови великої, моторової молочарні на площі „Украінбанку“ в середмісті. Молочарня ця, що має відповідати найновішим приписам закону і вимогам техніки, обслуговуватиме цілу низку дооколичних сіл.

Осторога на часі. Від довшого часу шляються по повіті жиди-представники якихсь жидівських фірм, що вдають чехів, французів, італійців та оферують „оказійно“ нібито привезений із заграниці товар, переважно всякі матерії, які впихають майже на силу інтелігентам і селянам. Наші люди, не знаючи ринкових цін матерій, що останніми часами значно впали, купують оферовану тандиту і щойно пізніше довідуються, що їх обманули.

—o—

СПОРТ.

СЯН (ПЕРЕМИШЛЬ) — УКРАЇНА.

Товариські змагання між цими дружинами відбудуться в неділю 7. ц. м. на грищі Цитаделі, отже в середмісті. Початок змагань в год. 4 попол., тому ті учасники свята „У. М. Х.“, що цікавляться спортовим рухом матимуть добру нагоду приглянутися змаганням двох передових українських спортових дружин. Ціни найнижчі, члени „України“ за добровільними датками.

ДУЖАННЯ.

У четвер хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській у Львові був такий: Келер у 9 хв. поборов нельсоном Валюшевського. Кваріні в 24 хв. поборов Громова. В реванжевій боротьбі Білевич у 18 хв. поборов Щербінського. Боротьба Чаї з Грабовським покінчилася без вислідy. Жид Кравзер поборов у 4 хв. Будруся.

ШАХИ.

ТУРНІР ЗА МИСТЕЦТВО Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ШАХІСТІВ.

З кінцем квітня ц. р. покінчився турнір за мистецтво Т-ва Українських Шахістів у Львові, у якому брало участь 12 членів. Перше місце й мистецтво на 1933-ій рік здобув п. Лев Туркевич. Друге і третє місце поділили між собою Турянський і Шевчик, що мали рівну скількість пунктів. Дальші місця в турнірі заняли: Романишин (8 і пів п.), Попель (7 і пів), М. Туркевич (6), Ярка (5 і пів), Лехицький, Ґарбачевський, Хомяк і Борис. Останнє місце заняв Витвицький, який, розігравши 5 партій, виступив з турніру.

КЛЮБОВЕ МИСТЕЦТВО ЛЬВОВА.

У квітні покінчилася також перша тура змагань за клюбове мистецтво Львова. Весняне мистецтво здобув Л. К. Ш. (57 п.) перед Гелмом (56). Третє місце заняв С. Ж. У. Пр. (46 і пів), четверте Т. У. Ш. (41 і пів). Дальші місця займають: Рекорд, Ютшенка, В. К. Ш., Чорні, Гетман.

Нові книжки й журнали.

СПОРТОВІ ВІСТИ, ілюстрований тижневик. **Рік II.**, ч. 1, 2, 3.

Від половини квітня ц. р. появляється у Львові що понеділка під редакцією п. Карла Мулькевича знову тижневий часопис „Спортові Вісти“. Часопис редагований доволі цікаво і приносить багато матеріялів та вісток зі спортового руху у нас і в чужинців, тому заслуговує на підтримку всіх українських спортовців

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 6. травня год. 7.30 веч. „Викрадена наречена“.

Неділя, 7. травня год. 3.30 попол. „Фройлин Доктор“.

Неділя, 7. травня год. 7.30 веч. Марійська Академія.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 6. травня год. 7.30 веч.: „Шукаємо талановитого вломника“.

Неділя, 7. травня год. 3.30 попол. „Золота тіточка“.

Неділя, 7. травня год. 7.30 веч. „Шукаємо талановитого вломника“.

6. травня субота: концерт М. Голинського і Наді Біленької, саля Реміснячої Палати.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „В тайгах Сибірі“.
АПОЛЬО: „Пошлюбна подорож у трійку“ (Бриг. Гельм).
АТЛЯНТИК: „Під Твою оборону“.
КАСІНО: „Мушини в її житті“.
КОЛІСЕЙ: „Що може Париж“, ревія „Парада без зірок“.
КОПЕРНИК: „Син джунглів“.
МАРУСЕНЬКА: „Син джунглів“.
МІРАЖ: „Чар її очей“ (Дж. Ґейнор, Фарел).
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект“.
ПАН: „Любощі князя“ та ревія.
ПАСАЖ: „Кабірія“ (на основі Д'Анунція).
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Наші невинні наречені“, ревія: „Щось для кожного“ (виступ ревієвої трупи „Аркадія“ Ант. Качоровського). Початок ревії в 4., 6.30 і 9. год.
ХИМЕРА: „Пімста Тонга“.
УТІХА: „Остання парубоцька ніч“ і ревія: „Ах, ті ноги!“

—o—

Закордонне радіо.

Субота, 6. травня 1933.

Братислава (279,3) 20.00 „Бокачо“ оп. Суппе, **Копенгаген** (281,2) 20.00 „Дон Хуан“ оп. Моцарта, **Міляно** (331,4) 12.30 Орхестра, 20.45 „Вікторія та її гузар“ оп. Абрагама; **Гельсінгфорс** (368,1) 17.20 Спів, **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, 19.00 Спів, 20.10 „Мала Фльорамі“ оп. Тіярдовича (грамофон), **Рим** (441,2) 17.30 Концерт, 20.15 Олена Кезі, сопран, 20.45 „Сі“ оп. Масканія, **Відень** (518,1) 17.20 Пісні й танки, **Рига** (526) 20.15 Оп. арії, **Мінхен** (532,9) 20.05 Вес. вечір, **Будапешт** (550,5) 17.30 Спів 19.30 „Легенда про св. Єлисавету“ трансм. з Опери. **Харків** (937,5) 9.00 Трубна орхестра, 10.30 Літ. авдиція, 13.50 Етногр. концерт, 16.10 Камер. концерт, 16.20 Оп. музика, 17.30 Трансм. з опери й балету, 22.00 Музика й рецитації, **Осльо** (1083) 19.30 Пісоньки, **Давентрі** (1554,4) 15.30 Концерт, 20.00 „Ди Кентокі мінстрелс“ (муринська ревія).

Неділя, 7. травня 1933.

Братислава (279,3) 12.05 Легка музика, 17.45 Концерт; **Міляно** (331,4) 21.00 „Германія“ оп. Франкетія, **Брно** (341,7) 11.00 Концерт; **Штрасбург** (345,2) 9.30 Твори Чайковського, 20.30 Альзатський вечір, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.40 Брамсові пісні, 19.20 Фортепян; **Білгород** (429,7) 16.30, 20.05, 21.10 Спів, **Лянгенберг** (472,4) 12.15, 20.05 Брамсів концерт, **Прага** (488,6) 7.30 Концерт; **Відень** (518,1) 17.15 Трубна орхестра, 18.45 Брамсові пісні, 21.30 Вес. вечір; **Харків** (937,5) 9.00 Муз.-літ. авд., 10.00 Трубна орхестра, 13.50 Орхестра, 15.10 Авдиція, 16.20 Концерт для сільських дітей, 18.00 Літ. авдиція, 19.00 Концерт, **Москва** (1000) 17.30 „Евген Онєгін“ оп. Чайковського (Сталін. 424,3 м.), 17.25 „Корневільські дзвони“ оп. Плянкета (Досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Субота, 6. травня 1933.

12.10, 17.00 Грамофон, 13.15 „Сонце серед невидючих“, 16.00 Авд. для хорих (спів), 16.40 Брон. Пілсудський на Сахаліні та в Японії, 17.40 Відчит, 19.00 Поетична авдиція, 20.00 Музика, спів, Спортові вістки, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 Фейл. Весна, 23.00 Мандоліністи.

Неділя, 7. травня 1933.

12.15 Муз. поранок, 14.00 Банк Польський та поміч хліборобам, 14.20, 15.05 Музика; 14.40 Хліборобська скринька; 16.00 Для дітей: Що чувати в світі? Лови китів; 16.25 Грамофон; 16.45 Голоси природи в горячому яванському лісі, 17.00 Солісти: Ольга Шумська (сопр.), Мосочи (бас); 18.00 Легка музика; 19.00 Всячина, Грамофон; 19.25 Авдиція; 20.00 Весела авдиція; 21.01 Спортові вістки; 21.10 Концерт (музика, спів), 22.25, 23.00 Танкова музика.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ В ПОДЄБРАДАХ ЧСР.

МЕТА КУРСІВ: дати позаочною методою навчання систематичне знання, необхідне кожному свідомому українцеві.

НА КУРСАХ ВИКЛАДАТИМУТЬ ПРЕДМЕТИ: Історія України, Українська мова, Історія української літератури, Українська культура, фізична географія України, Економічна географія України, Історія українського громадського руху XX. ст., Націольогія.

Для викладів на курсах запрошено видатних фахівців, професорів високих шкіл.

Курси триватимуть 3 семестри.

Після закінчення курсанти дістануть належні дипломи.

За інформаціями звертатись:
Ukrajinska Hospodarska Akademie, Podebrady, Tchecoslovaquie.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. нал. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця двірська	33·25	33·75
Пшениця збірна	30·75	31·25
Жито одноціле	15·75	16·25
Жито збірне	15·75	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·50	11·75
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·75	10·25
Кукурудза краєва	15·00	15·50
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	17·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	15·50	15·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	29·—	31·—
Просо краєве	17·—	18·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	34·75	35·25
Пшениця збірна	32·25	32·75
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	17·25	17·75
Ячмінь на мливо	13·—	13·25
Овес збірний	10·25	10·75
Мука пшен. люксусова	62·00	62·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урял.	32·—	32·50
Висівки житні	6·50	6·75
Висівки пшеничні	7·75	8·—
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 5. V.: масло —.—, молоко 0.19, сметана 0.70, яйця 2.80. Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і яйця звишкова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло“. За редакцію відповідає Олександер Костик.